762/06

Den 18. december 2006 blev i sag nr. 68.406:

xxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxx

mod

StK:Pension
Tuborg Havnevej 14
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede, der er omfattet af en arbejdsmarkedspension i StK:Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale invalidepension. Over for nævnet har forsikrede desuden nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende at være forpligtet til at dække de i forbindelse med nærværende klagesag afholdte advokatudgifter.

Selskabet har afvist at udbetale invalidepension med henvisning til, at dækningen bortfaldt den 1/9 2002. Endvidere har selskabet afvist at dække klagerens advokatudgifter med henvisning til, at det ikke har begået fejl i forbindelse med sagens behandling.

Klageren blev optaget i pensionsordningen den 1/5 1997. Han modtog løbende forsikringsoversigter, herunder oversigter dateret 14/3 2002 og 17/3 2003. Af førstnævnte oversigt fremgår bl.a., at klageren er berettiget til månedlig invalidepension på 2.595 kr., såfremt han mister to tredjedele af sin erhvervsevne. Ifølge sidstnævnte oversigt ydes der ikke invalidepension ved tab af erhvervsevnen. Begge forsikringsoversigter indeholder oplysninger om størrelsen af henholdsvis pensionsbidraget og den pensionsgivende månedsløn. Det fremgår, at der fra den 14/3 2002 til den 17/3 2003 skete en stigning i den pensionsgivende løn fra 15.058,85 kr. til

16.783,38 kr. Bidraget til pensionsordningen steg i samme periode fra 1.570,43 kr. til 1.752,87 kr.

I december 2003 blev klageren alvorligt syg, hvilket bl.a. resulterede i amputation af begge arme og begge ben. Han fratrådte derfor den pensionsberettigende stilling pr. 31/8 2004. I forbindelse hermed bevilgede selskabet præmiefritagelse og udbetalte invalidesum. Derimod afviste selskabet at udbetale invalidepension. Afvisningen begrundede selskabet i skrivelse af 2/4 2004 til klageren således:

> "Pensionsordningen indeholder nogle obligatoriske forsikringsdækninger. Dækningerne bliver oprettet i prioriteret rækkefølge i det omfang, der er præmie nok.
> …
> Dine forsikringsdækninger bliver … udregnet på baggrund af din løn. Når lønnen fx stiger, skal forsikringsdækningerne forhøjes, så de stadig følger lønnen. Når forsikringsdækningerne skal forhøjes, bliver der brugt mere præmie på hver enkelt dækning. Det er betaling for forhøjelsen. Fx bliver alderspensionen dyrere at købe med tiden, fordi der bliver kortere tid til at spare op til alderspensionering.
>
> At de først prioriterede forsikringsdækninger bliver dyrere, kan medføre, at der ikke længere er præmie nok til det hele efter en lønstigning.
>
> Din løn steg den 01.09.2002. Dette medførte, at der ikke længere var præmie nok til at købe invalidepension. Der har altså ikke siden den 01.09.2002 været invalidepension på din pensionsordning."

Ovennævnte affødte omfattende brevveksling mellem klagerens advokat og klagerens tidligere arbejdsgiver samt selskabet, idet klageren var af den opfattelse, at hans løn ikke var steget som anført af selskabet. I forbindelse med den efterfølgende korrespondance kom det frem, at der pr. 1/9 2002 skete en overenskomstmæssig regulering af klagerens pensionsgivende løn. Ifølge sagens akter skyldtes stigningen i klagerens pensionsgivende løn en overenskomstmæssig ændring af beregningsmetoden, således at der efter den 1/9 2002 til den pensionsgivende løn medregnes diverse tillæg, som ikke tidligere blev medregnet til denne. Stigningen i

klagerens pensionsgivende løn pr. 1/9 2002 var således ikke udtryk for en faktisk lønforhøjelse.

Klageren var utilfreds med selskabets afgørelse, hvorfor sagen blev indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klageren har ved sin advokat nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at han er berettiget til udbetaling af invalidepension i henhold til de forud for den af selskabet påberåbte vilkårsændring gældende regler og satser. Endvidere har han nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende at være forpligtet til at dække de i forbindelse med klagesagen afholdte advokatudgifter. Til støtte for de nedlagte påstande har advokaten i klageskrivelse af 19/12 2005 bl.a. anført:

> "Selskabet har henholdt sig til, at min klient forud for sygdommen har fået fremsendt en forsikringsoversigt af 17. marts 2003, hvoraf der ikke fremgår nogen invalidepension. Imidlertid har min klient ikke på noget tidspunkt modtaget nogen underretning - hverken fra P.D. A/S [klagerens arbejdsgiver] eller fra Stk:Pension - om, at vilkårene og principperne for beregning af invalidepensionen var ændret. Det gøres derfor til støtte for min klients påstand gældende, at selskabet ikke har givet min klient oplysninger om de ændrede vilkår og de ændrede beregningsprincipper, som indebærer, at min klient ikke længere skulle være omfattet af invalidepensionsdækning. Selskabet anfører, at selskabet alene har henholdt sig til de oplysninger, som man har modtaget fra P.D. Klageren gør imidlertid gældende, at risikoen i forhold til ham som forsikringstager for, om pågældende underretning er givet, under alle omstændigheder må påhvile selskabet, hvilket udfra et forsikringsretligt perspektiv er absolut nødvendigt, også idet P.D. A/S jo netop henviser til, at 'de forsikringsmæssige betingelser' er 'udenfor P.D.'s regi'. Det er i tilknytning hertil helt uacceptabelt, om forsikringstageren skulle blive kastebold mellem P.D. og StK:Pension på en sådan måde, at der derved i givet fald ikke skulle være noget ansvar for, at forsikringstageren underrettes om de ændrede principper og den som følge heraf ophørte invalidepensionsdækning. Risikoen for fagforeningens manglende underretning af forsikringsselskabet om de ændrede principper må i forhold til forsikringstageren påhvile forsikringsselskabet. Selskabets

fremsendelse af den tidligere omhandlede forsikringsoversigt af 17. marts 2003 er ikke nogen underretning om ændring af forsikringsvilkår og beregningsprincipper m.v., men alene en angivelse af visse satser, som ikke er tilstrækkeligt til opfyldelse af kravet om underretning af forsikringstageren om de ændrede vilkår og principper. Selv forsikringsselskabet har jo kun udsendt oversigten i den forkerte formening, at lønnen var steget. Forsikringstageren havde således f.eks. ingen anledning til at nærlæse den nævnte oversigt i relation til vilkår og dækningsomfang, idet han ikke havde den ringeste anledning til at tro, at der kunne forekomme så væsentlige ændringer i den pågældende oversigt, også al den stund, at forsikringstageren reelt ikke havde opnået nogen størrelsesmæssigt ændret løn."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 13/1 2006 til nævnet bl.a. anført:

"Advokaten påstår … at selskabet skal anerkende, at O.P. er berettiget til en invalidepensionsdækning iht. de før en af selskabet påberåbt vilkårsændring pr. 1. april 2002.

Selskabet skal hertil anføre, at som det fremgår af selskabets nedenstående stillingstagen til klagen, så har selskabet på ingen måde ændret vilkårene for forsikringsaftalen.

Advokaten sammenblander derimod efter selskabets opfattelse aftaleforhold på arbejdsmarkedet, som O.P. er omfattet af gennem sin lønoverenskomst, med de forsikringsmæssige vilkår, lønoverenskomstparterne har aftalt med selskabet omkring pensionsordningen.

Af samme årsag fremkommer advokaten fejlagtigt i sit brev med en række oplysningspligter om ændringer, som selskabet ikke har opfyldt.

Hertil kan selskabet modargumentere med, at selskabet ikke kan have oplysningspligter omkring vilkårsændringer i lønoverenskomsterne, som selskabet ikke er part i.

Selskabet kan alene have oplysningspligt omkring forhold, som er aftalt med lønoverenskomstens parter i forsikringsaftalen.

Desuden påstår advokaten ligeledes, at selskabet har givet fejlagtige oplysninger om en opnået lønforhøjelse.

Af selskabets stillingstagen til klagen nedenfor fremgår det, at selskabet fuldt ud har reguleret forsikringen efter de i forsikringsaftalen aftalte principper, og har givet O.P. de korrekte og aftalte oplysninger herom.

Selskabet mener derfor, advokatens påstand bygger på et forkert grundlag.

Advokaten nedlægger tillige påstand om, at selskabet skal anerkende at være forpligtet til betaling af O.P.'s advokatudgifter til klagesagen.

En sådan betaling af advokatomkostninger, hvortil udgifterne ikke er forsikret i henhold til forsikringsaftalen, vil betyde at det er det solidariske kollektiv af forsikrede i pensionsordningen, som bliver pålagt en sådan udgift.

En sådan udgift vil efter selskabets opfattelse være urimelig, da det af selskabets stillingstagen til klagen fremgår, at selskabet ikke har begået fejl i sin sagsekspedition, og at forsikrede løbende selv har kunnet sætte sig ind i sagens sammenhæng, på grundlag af eksisterende forsikringsmaterialer og overenskomstmaterialer."

Hertil har klagerens advokat i skrivelse af 25/1 2006 til nævnet bl.a. bemærket:

"Selskabets bemærkninger om den nedlagte påstand synes delvist at bero på polemik. Da det jo imidlertid er mit synspunkt, at der har forekommet en ikke-meddelt vilkårsændring, fastholdes påstanden uændret. Alternativt nedlægges der - på grund af selskabets bemærkninger herom - tillige påstand om, at selskabet skal anerkende, at O.P. er berettiget til invalidepension med udbetaling af månedlig invalidepension i overensstemmelse med indholdet af selskabets forsikringsoversigt

af 14.03.2002. … Det bemærkes, at det er min opfattelse, at denne nye, alternative påstand principielt er overensstemmelse med den hidtil nedlagte påstand.

…

Med hensyn til anbringender for klagerens påstand henvises der dels til mit klagebrev af 19. december 2005 og dels til det foran i dette brev anførte. Herudover anføres følgende:

- der er enighed om - og det fremgår af korrespondancen - at hverken selskabet eller fagforeningen har orienteret forsikringstageren om de nye vilkår og dækningsprincipper,
- det er endvidere oplyst, at fagforeningen ikke har orienteret forsikringsselskabet herom,
- det gøres gældende, at det i forholdet til den enkelte forsikringstager er selskabets risiko, at man ikke i en sådan gruppedækningssituation faktisk har underrettet forsikringstageren om de ændrede dækningsvilkår,
- det gøres gældende, at det er selskabets risiko, at fagforeningen ikke har meddelt selskabet sådan underretning, henset til, at de nye vilkår og beregningsregler jo ses at være af afgørende betydning for den enkelte forsikringstagers dækning eller mangel på samme,
- det gøres gældende, at det er selskabets risiko, at man ikke har sikret sig en procedure eller aftale om at blive underrettet af fagforeningen og sådanne væsentligt ændrede 'lønberegningsregler' som generelt - og her altså også konkret - har betydning for forsikringstagerens dækning eller mangel på samme,
- det gøres gældende, at der kræves en generel og principiel underretning om de ændrede vilkår og betingelser og ikke blot en underretning om satser og beløbsstørrelser, som sket i forsikringsoversigten af 17.03.2003,
- det gøres gældende, at indholdet af den nævnte forsikringsoversigt af 17.03.2003 var forkert i forhold til de vilkår og betingelser, som forsikringstageren havde anledning til at tro var gældende, når forsikringstageren var klar over, at han ikke havde opnået lønforhøjelse, og når forsikringstageren ikke havde modtaget underretning om, at vilkår og dækningsprincipper var ændret m.h.t. medregning af de nævnte tillæg til den pensionsgivende løn."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 9/2 2006 til nævnet anført:

"Selskabet mener fortsat ikke, at der er en rimelig begrundelse for, at der er sket vilkårsændring i selskabet, eller for at der er sket ændring af selskabets beregningsprincipper.

Selskabet har alene reguleret forsikringen efter pensionsregulativets bestemmelser på grundlag af den af arbejdsgiveren indberettede præmie og pensionsgivende løn. Arbejdsgiveren må forudsættes at have indberettet korrekt i henhold til den gældende lønoverenskomst, som forsikrede var omfattet af.

Det er lønoverenskomstparterne der på den forsikrede gruppes vegne har kompetencen til at fastlægge størrelsen af pensionsgivende løn og præmie, og for at indgå pensionsaftalen i øvrigt efter sædvanlige arbejdsretslige regler og principper for indgåelse og anvendelse af kollektive overenskomster på arbejdsmarkedet.

At lønoverenskomstparterne ændrer på, hvilke lønandele, der er pensionsgivende, er et lønoverenskomstmæssigt anliggende. Selskabet skal ikke i henhold til de indgåede aftaler holde sig orienteret om overenskomstændringer eller melde ud til de forsikrede om disse. Det ville være en unødig omkostningsfordyrende funktionalitet, som ligger helt udenfor selskabets forretningsområde som forsikringsselskab at beskæftige sig med. Ligesom selskabet heller ikke skal kontrollere rigtigheden af arbejdsgivernes indberetninger af pensionsgivende løn og prærie, som arbejdsgiveren skal sørge for sker ifølge lønoverenskomstens regler herom.

Selskabet skal alene melde ud om, hvilken betydning den nye indberettede pensionsgivende løn og den nye præmie har for den enkelte forsikredes pensionsdækning. Dette er nemlig meget individuelt, alt efter forsikredes alder, anciennitet i ordningen, hidtidige forløb af pensionsgivende løn og prærie, og hvilke af pensionsregulativets pensionsdækninger, den enkelte forsikrede har opnået at være omfattet af, samt disses størrelse..

Den gennemførte lønoverenskomstændring vil givetvis være til fordel for nogle forsikrede i den kollektive gruppe, medens andre vil mene det modsatte, som det er tilfældet i denne sag. Men i en obligatorisk arbejdsmarkedspensionsordning, hvor der primært er lagt vægt på at opnå en alderspension af en størrelse, som procentvis følger lønnen, er det uundgåeligt at andre efterfølgende dækninger med lavere prioritet bliver nedsat i et omfang ved stigninger i pensionsgivende løn, hvis præmien ikke samtidig forhøjes i tilstrækkeligt omfang. I forsikredes tilfælde er invalidepensionen eneste efterfølgende dækning, hvorfor det er denne som nedsættes, når aldersdækningen forhøjes."

Selskabet har henvist til ankenævnskendelse nr. 65.495.

Af virksomhedsoverenskomsten mellem klagerens arbejdsgiver og Statsansattes Kartel 2002-2005 fremgår bl.a.:

"**§ 18 Pension**

Stk. 1. De ansatte er - medmindre andet fremgår af organisationsaftalen - omfattet af aftale af 2. november 1989 mellem Finansministeriet og Statsansattes Kartel om etablering af pensionsordning for ikke-pensionssikrede overenskomstansatte under Statsansattes Kartel samt parternes pensionsaftale af 16. august 1993.

P.D. indbetaler de ansattes og P.D.'s pensionsbidrag til StK:PENSION i Kommunernes Pensionsforsikring A/S.

Der indbetales pensionsbidrag for ansatte, der er omfattet af den obligatoriske pensionsordning i StK:PENSION, jf. bestemmelserne i stk. 2, 3 og 4.

Stk. 2. Hvis den pågældende

- er fyldt 25 år og
- har i alt mindst 4 års sammenlagt beskæftigelse i det offentlige før eller efter det 25. år og

- har mindst 15 timers ugentlig beskæftigelse i gennemsnit eller

- har mindre end 15 timers ugentlig beskæftigelse, men opfylder overenskomstens, henholdsvis pensionsordningernes betingelser i øvrigt, og ansættelsen har varet i 6 måneder. I sådanne tilfælde indbetales pensionsbidrag med tilbagevirkende kraft fra ansættelsen eller fra det senere tidspunkt, hvor øvrige betingelser er opfyldt,

udgør pensionsbidraget følgende:

Egetbidraget udgør 4 % af 100/96,0 af de pensionsgivende løndele / den pensionsgivende løn på de pågældende skalatrin. P.D.'s bidrag udgør 8,0 % af samme løndele. Det samlede pensionsbidrag udgør således 12 %."

Af organisationsaftalen mellem klagerens arbejdsgiver og Specialarbejderforbundet i Danmark 2002-2005 fremgår bl.a.:

"**§ 13 Pension**

Den enkeltes basisløn, varige og midlertidige tillæg, udligningstillæg og omdelingstillæg er pensionsgivende.

Stk. 2. Indbetaling af pensionsbidrag sker i øvrigt efter de regler, der er fastsat i Virksomhedsoverenskomstens § 18."

Pensionsregulativet indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 1 Indmeldelse**

Dette pensionsregulativ gælder for:

• ansatte - med månedsvis lønafregning - inden for Statsansattes Kartel's (i det følgende kaldet StK) forhandlingsområde, som ikke er omfattet af en anden pensionsordning, og som har opnået pensionsret i henhold til aftale mellem Finansministeriet og StK.

…

§ 3 Præmien

Præmien til pensionsordningen fastsættes af parterne, jf. § 1, og indbetales af arbejdsgiveren, så længe medarbejderen er ansat i den pensionsberettigende stilling.

§ 5 Pensionsydelser

…

Pensionsordningen er sammensat af obligatoriske og valgfri pensionsydelser. De valgfri pensionsydelser kan medarbejderen selv bestemme inden for de givne rammer. De obligatoriske pensionsydelser indgår i pensionsordningen i den rækkefølge, som er nævnt nedenfor og i det omfang, der er præmie til det.

Ydelsernes størrelse fremgår af forsikringsoversigten, jf. § 11. …

1. Gruppelivsforsikring (Obligatorisk)

Engangsbeløb, der udbetales ved varigt erhvervsevnetab, ved diagnosticering af en kritisk sygdom og ved død.

Beløbsstørrelserne aftales år for år mellem StK og KP.

2. Børnepension (Obligatorisk)

Udgør 10 % af pensionsgivende løn til hvert af medarbejderens børn under 21 år ved medarbejderens erhvervsevnetab, død og alderspensionering (67 år).

3. Alderssum (Obligatorisk)

Éngangsbeløb, som højst kan udgøre 50 % af den pensionsgivende årsløn.

Indtræder medarbejderen efter 60-års fødselsdagen, indeholder pensionsordningen ikke alderssum.

4. Alderspension (Består af en obligatorisk og en valgfri del)

Den obligatoriske del skal være på 30 % af den pensionsgivende løn.

Der er ingen øvre grænse for den valgfri del.

5. Invalidepension (Består af en obligatorisk og en valgfri del)

Den obligatoriske del skal være på 30 % af den pensionsgivende løn.

Den valgfri del kan højst udgøre yderligere 50 % af den pensionsgivende løn.

6. Ægtefællepension (Valgfri)

Kan højst udgøre 100 % af pensionsgivende løn.

Der kan ikke samtidigt vælges ugiftesum.

7. Ugiftesum (Valgfri)

Kan højst udgøre 4 gange den maksimale ægtefællepension.

Der kan ikke samtidigt vælges ægtefællepension.

…

Hvis præmiens størrelse senere ændres - f.eks. ved overgang fra deltids- til fuldtidsbeskæftigelse eller omvendt - og det viser sig, at der ikke er præmie til alle de valgte pensionsydelser, skal ydelsernes sammensætning ændres.

De valgfri pensionsydelser bortfalder først. Derefter udgår obligatoriske ydelser i rækkefølgen:

1. invalidepension
2. alderspension
3. alderssum

…

§ 11 Policen

Når pensionsordningen er oprettet, modtager medarbejderen en police og en forsikringsoversigt fra KP.

En gang årligt eller ved væsentlige ændringer i pensionsydelsernes størrelse, modtager medarbejderen en ny forsikringsoversigt, hvoraf pensionsydelsernes størrelse fremgår …"

Nævnet udtaler:

Nævnet lægger til grund, at klagerens pensionsgivende løn blev forhøjet pr. 1/9 2002. Af pensionsregulativets § 5 fremgår, at de obligatoriske pensionsydelser indgår i pensionsordningen i den rækkefølge, der er angivet i regulativet og i det omfang, der er præmie til det. Invalidesummen er angivet som pkt. 5 efter bl.a. alderspension.

Af de grunde, som selskabet har anført i brevet af 2/4 2004 til klageren, har nævnet ikke grundlag for at kritisere selskabets beregning, hvorefter der fra 1/9 2002 ikke har været præmie til dækning af invalidepension.
Da det ikke er godtgjort, at selskabet har begået fejl eller på anden måde har udvist forsømmelse, finder nævnet ikke grundlag for at pålægge selskabet at dække udgifterne til advokatomkostninger.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen